

Посольство
Великої Британії
в Україні

STABILIZATION
SUPPORT SERVICES

ЗВІТ

про роботу радників з питань
внутрішньо переміщених осіб

за період
з 1 по 30 листопада 2018 року

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

I. КЛЮЧОВІ АКТИВНОСТІ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

II. МОНІТОРИНГОВА ТА АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

III. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

IV. ЗВЕРНЕННЯ ДО РАДНИКІВ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

V. ПОДОЛАННЯ НЕРІВНОСТЕЙ ТА РОБОТА З ВРАЗЛИВИМИ ГРУПАМИ

VI. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ РАДНИКІВ ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Скорочення (у порядку появи у тексті):

- Програма – Програма «Радник з питань внутрішньо переміщених осіб»
- ВПО – Внутрішньо переміщена особа(и)
- Мінсоцполітики – Міністерство соціальної політики України
- МТОТ – Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України
- ВРУ – Верховна Рада України
- НУО – Неурядова організація
- КМУ – Кабінет Міністрів України
- УПСЗН – Управління праці та соціального захисту населення
- КМДА – Київська міська державна адміністрація
- ДСЗН – Департамент соціального захисту населення
- ОДА – Обласна державна адміністрація
- ОТГ – Об’єднана територіальна громада
- УВКБ ООН – Управління Верховного комісара ООН у справах біженців
- БФ – Благодійний фонд
- ПФУ – Пенсійний фонд України
- ГО – Громадська організація

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

Програма “Радник з питань внутрішньо переміщених осіб” (далі – Програма), реалізується організацією “Stabilization Support Services” за фінансової підтримки Посольства Великої Британії.

До Програми залучено 25 радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), що були обрані на підставі прозорого конкурсу та працюють при департаментах соціального захисту населення обласних державних адміністрацій. По два радники представлені на регіональних рівнях (Донецька та Луганська області), троє – на центральному (Міністерство соціальної політики України і Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України) та по одному раднику в інших регіонах України, які охоплює Програма.

Радники разом з Міністерством соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики), Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – МТОТ) та місцевими органами виконавчої влади розв’язують проблемні питання ВПО на місцях.

За даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних, міських та Київської міської державних адміністрацій, станом на 26 листопада 2018 року взято на облік 1 519 654 ВПО¹.

---

¹ За даними Мінсоцполітики: <https://www.msp.gov.ua/news/16324.html>

І. КЛЮЧОВІ АКТИВНОСТІ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

Протягом звітного періоду радники/ниці надали 2 974 послуги.

1 листопада у Києві представники Програми взяли участь у робочій зустрічі з делегацією Парламентської Асамблеї Ради Європи на тему «Поточна ситуація та проблемні питання внутрішньо переміщених осіб в Україні» у рамках адвокації законопроекту №6692, який вже тривалий час перебуває на розгляді Верховної Ради України (далі - ВРУ).

13 листопада у Києві представники Програми взяли участь у спільній нараді Комітету ВРУ з прав людини. На зустрічі обговорювалися можливі механізми виплати пенсій мешканцям тимчасово окупованих територій та питання соціального захисту переселенців. Учасників заходу було закликано до громадського обговорення змін дискримінаційної постанови №365.

15 листопада у Києві відбулася міжнародна конференція “Виплата пенсій внутрішньо переміщеним особам в Україні: як реалізувати конституційне право на пенсію?”, яку провела “Stabilization Support Services”. Конференція ініційована комітетом ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення та проведена за підтримки Проекту USAID “Трансформація фінансового сектора”. У заході взяли участь послы іноземних держав, провідні міжнародні експерти з пенсійних питань, державні службовці, народні депутати та громадські активісти. Учасники дискутували про те, як в умовах збройного конфлікту та окупації частини території України забезпечити пенсійні права внутрішньо переміщених осіб. Конференція стала дискусією за участю всіх сторін, зацікавлених у розв'язанні проблеми відновлення соціальних прав переселенців.

Експертки Програми увійшли до складу робочої групи Мінсоцполітики щодо опрацювання проектів нормативно-правових актів із питань забезпечення прав і свобод ВПО та інших вразливих груп населення, постраждалих від конфлікту.

1. Підвищення рівня знань представників неурядових організацій	<p>Радниками було проведено 77 зустрічей із представниками неурядових організацій (далі – НУО).</p> <p>185 представників НУО отримали консультації від Програми.</p> <p>У рамках підписаного Меморандуму² протягом липня 2018 р. радниками було проаналізовано 17 кейсів. Більшість запитів стосувалися пенсійних виплат.</p>
2. Інформування службовців із сфери соціального захисту	<p>За звітний період 654 службовці зі сфери соціального захисту отримали консультації від радників Програми.</p>

² Тресторонній Меморандум про співпрацю і взаєморозуміння підписано 6 жовтня 2017 р. між МТОТ, громадською організацією "Донбас СОС" та Програмою.

населення

3. Комунікаційні активності

Протягом звітного місяця було 11 друкованих згадок про радників та Програму, 3 коментарі, 1 сюжет та 5 радіоефірів.

Окрім того, радники взяли участь у 1 прес-конференції та 1 брифінгу. Також на сайті Програми <http://www.radnyk.org> розміщено 8 матеріалів.

II. МОНИТОРИНГОВА ТА АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У листопаді 2018 р. радники Програми провели 6 моніторингів та аналізів.

Зокрема, радницею у Києві та Київській області було проведено щомісячний моніторинг кількості дітей, що отримали статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Було виявлено, що в деяких регіонах (Харківській та Київській областях та місті Києві) є проблеми із наданням статусу дітям, чиї батьки були поранені або загинули під час АТО. В Києві лише одна дитина отримала статус за цим пунктом. Проблема полягає в тому, що згідно зі ст. 6 постанови Кабінету Міністрів України (далі - КМУ) №268, вимагається довідка ВПО у всіх. Служби у справах дітей буквально читають постанову і відмовляються видавати статус таким дітям. Радниця спільно з радником національного рівня почала розробляти зміни.

Радницею у Львівській області з метою інформування громадськості та популяризації позитивних практик проведено оцінку стану реалізації соціального проекту "Рука допомоги". Також із метою налагодження співпраці з суб'єктами соціальної сфери щодо розв'язання актуальних питань соціального захисту ВПО здійснено моніторинговий візит до УПСЗН Новороздільської міської ради.

III. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Протягом поточного місяця Програмою підготовлено 73 листи, роз'яснення, експертні висновки.

Радниками/цями національного рівня було підготовлено підбірку змін нормативних документів та огляд судової практики з питань соціального захисту ВПО; роз'яснення для Департаменту КМДА щодо надання персональних даних з ЄІБД ВПО на адвокатський запит; роз'яснення для УСЗН міста Херсон щодо представництва інтересів маломобільної ВПО при призначенні адресної допомоги; роз'яснення для ДСЗН Хмельницької ОДА щодо застосування положень постанови КМУ №365; роз'яснення для працівників Тетіївського УСЗН Київської області щодо надання статусу ВПО.

Радницею у Черкаській області протягом звітного періоду підготовлено 7 роз'яснень для громадських організацій, надано 5 відповідей на запити про кількість ВПО в регіоні, про кількість вільних тимчасових місць для розміщення ВПО.

У Миколаївській області надсилалися листи із роз'ясненнями щодо постановки на облік дітей, які постраждалих від воєнних дій та збройних конфліктів, відповідним державним структурам.

Радницею у Волинській області було підготовлено 7 письмових роз'яснень для спеціалістів УСЗН.

Радницею у Львівській області підготовлено матеріали навчальних семінарів для фахівців із попередження та протидії торгівлі людьми, з надання допомоги постраждалим у Солонківській, Шегинівській та Гніздичівській об'єднаній територіальній громаді (далі - ОТГ); матеріали для лекції слухачам Регіонального інституту підвищення кваліфікації Академії державного управління при Президентові України з актуальних питань соціального захисту ВПО; листи-звернення до народних депутатів ВР України від Львівщини щодо підтримки законопроекту №6240 (12 звернень) у співпраці з Громадським холдингом "Група впливу".

У Закарпатській області радницею підготовлено: лист-роз'яснення до Департаменту соціального захисту населення Закарпатської ОДА щодо відповіді ПФ стосовно підстав скасування довідок ВПО; лист до Закарпатської обласної держадміністрації з пропозицією створення дорожньої карти для ВПО в Закарпатті; три листи народним депутатам з метою лобювання законопроекту №6692.

IV. ЗВЕРНЕННЯ ДО РАДНИКІВ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

У листопаді 2018 р. радниками було надано 1 567 консультацій для службовців та представників НУО. Службовцям за звітний період всього було надано 1 195 консультацій. А представникам неурядових організацій – 372 консультацій (див. Діаграму 1).

Діаграма 1. Розподіл консультацій за типом, кількість наданих радниками консультацій

Найбільше консультацій стосувалося питань призначення пенсій (359 звернень) та соціальних виплат (261 звернення) (див. Діаграму 2).

Діаграма 2. Розподіл консультацій за типами запитів, кількість наданих радниками консультацій

Серед консультацій для службовців найбільше було надано представникам УПСЗН (713 консультацій) та представникам органів місцевого самоврядування (138 консультацій) (див. Діаграму 3).

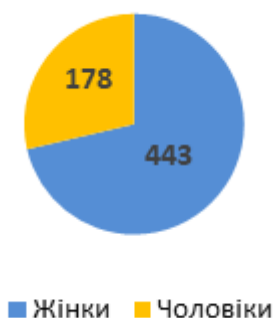
Діаграма 3. Розподіл консультацій для службовців за типами, кількість наданих радниками консультацій для службовців

Також у листопаді радниками надавалися прямі консультації для 621 ВПО. Серед них більшість консультацій було надано жінкам (див. Діаграму 4).

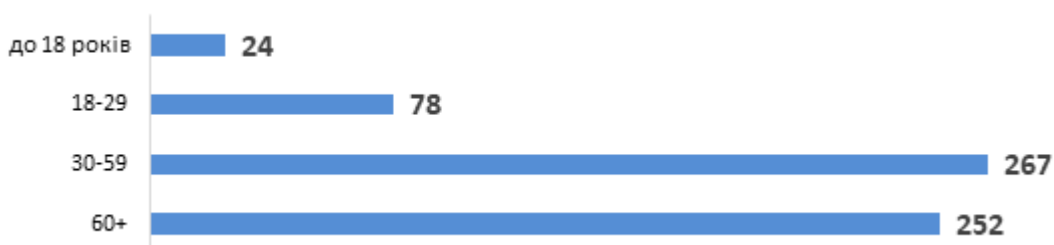

Діаграма 4. Розподіл консультацій для ВПО за статтю, кількість ВПО, що отримали консультації радників

Також консультації було надано 24 дітям віком до 18 років та 252 ВПО старшого віку (див. Діаграму 5).

Діаграма 5. Розподіл консультацій для ВПО за віком, кількість ВПО, що отримали консультації радників

Радники надали консультації 74 особам з інвалідністю, 27 учасникам АТО, 15 представникам національних меншин та 1 представнику ЛГБТК+ спільноти.

V. ПОДОЛАННЯ НЕРІВНОСТЕЙ ТА РОБОТА З ВРАЗЛИВИМИ ГРУПАМИ

Подолання гендерної нерівності, розширення прав та можливостей жінок, боротьба з гендерним насильством. У рамках акції “16 Днів Активізму проти гендерного насильства” Програмою за підтримки Українського жіночого фонду було проведено у листопаді серію із 13 презентацій соціальної антидискримінаційної гри “Бути жінкою”.

Представники/ці Програми взяли участь у засіданні Координаційної ради з питань гендерно зумовленого насильства Уповноваженої ВРУ з прав людини. Було представлено соціальну антидискримінаційну гру “Бути жінкою” та обговорено шляхи подальшої співпраці.

Радник у Донецькій області взяв участь у спільній нараді з УВКБ ООН щодо протидії гендерно зумовленому насильству. Було представлено напрацювання Програми у цьому напрямі.

За ініціативи радниці у Запорізькій області, БФ “Посмішка дитини” та представника “ООН Жінки” у Запоріжжі було проведено флешмоб “Ні насильству”. Також радниця взяла

участь як фасилітаторка у проведенні смарт-вечірок для підлітків у трьох громадах Донецької та Луганської областей із протидії сексуальному насильству серед дітей.

Робота з людьми похилого віку. За звітний період радниками було надано комплексні консультації для 252 ВПО старших 60 років із питань оформлення субсидій, пенсійних виплат, отримання матеріальної та гуманітарної допомоги тощо.

Радниця у Вінницькій області за підтримки Департаменту соціальної та молодіжної політики ОДА ініціювала проведення арт-терапевтичного майстер-класу для мешканців Обласного пансіонату для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку (КУ "Вінницький обласний пансіонат"). До заходу долучилися також волонтери з громадської організації "Об'єднання переселенців "Спільна справа" та волонтерки "Корпусу Миру США" в Україні. Майстер-клас проводився в рамках проекту "Інтеграція ВПО в місцеві громади. Навчальна програма в Німеччині", який реалізується Міжнародним Центром Перспективних Досліджень у співпраці з Cultural Vistas за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини.

Радницею у Волинській області підготовлено 2 адміністративні позови щодо визнання протиправними дій територіальних підрозділів Пенсійного фонду України (далі - ПФУ) області (припинення пенсії на підставі списків).

Робота з дітьми. Радниками було надано консультації для 24 ВПО молодше 18 років. Здебільшого консультації стосувалися надання дітям статусу постраждалих від воєнних дій та збройних конфліктів.

Робота з представниками національних меншин. Було надано консультації для 15 представників національних меншин. Радниця у Вінницькій області продовжила роботу спільно з місцевими експертами та представниками комунального підприємства "Інститут розвитку міст" над стратегією Інтеркультурного розвитку міста Вінниці. Стратегія враховуватиме інтереси в тому числі національних меншин.

Радницею у Волинській області було проведено зустріч із головою ГО «Кримські татари Волині» з метою надання юридичних консультацій представникам кримських татар.

Робота з особами з інвалідністю. Було надано консультації 74 особам з інвалідністю. У Вінницькій області продовжено співпрацю з ГО "Відкриті серця" та їхніми соціальними партнерами центром реабілітації "Обрій" та центром реабілітації "Промінь".

Радниця у Львівській області здійснила виїзд у Грушківський будинок-інтернат (Золочівський район) для розв'язання питання забезпечення ВПО інвалідним візком з електроприводом. Надано роз'яснення порядку одержання засобу пересування та відповідні консультації.

VI. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ РАДНИКІВ ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Експертками Програми було підготовлено частину тіньового звіту щодо виконання Україною позитивних та негативних зобов'язань за статтею 26 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (заборона дискримінації). Тіньовий звіт буде передано до Комітету з прав людини. Це важливо в контексті міжнародної адвокації прав ВПО, зокрема права на пенсію (законопроект №6692), оскільки за результатами розгляду тіньового звіту Комітетом буде направлено відповідні запитання та рекомендації до України.

Радниця у Луганській області в рамках проекту "1325 Жінки. Мир. Безпека" увійшла до складу української делегації на конференції з питань миру та безпеки ("Vilnius Conference on WPS capacity building"), яка відбулася у листопаді у Литві. Було обговорено залученість українських НУО до реалізації Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325.

Радника у Донецькій області було запрошено як національного експерта з питань захисту прав ВПО для участі у моніторинговому візиті представників Уповноваженої ВРУ з прав людини у Полтавську область у рамках співпраці з Проектом Ради Європи.

Протягом звітного періоду радниця у Вінницькій області продовжила роботу спільно з місцевими експертами та представниками комунального підприємства «Інститут розвитку міст» над стратегією Інтеркультурного розвитку міста Вінниці.

Радницею у Чернігівській області проведено робочу сесію з головами ОТГ, зокрема було домовлено про співпрацю щодо надання дітям статусу постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, також розв'язано питання щодо забезпечення твердим паливом сімей ВПО, які проживають у громадах у приватних будинках.

Радниця у Волинській області у співпраці з Департаментом соціальної політики Луцької міської ради взяла активну участь у засіданні тимчасової робочої групи для розгляду резолюції за підсумками круглого столу "Досвід вирішення житлового питання переселенців у різних регіонах України. Що може бути корисним для Луцька?". Було озвучено питання необхідності звернення міської ради до ВРУ та Президента щодо підтримання законопроектів №6692 та №6240.